

**Co-funded by
the European Union**

Embracing EU corporate social
responsibility: challenges and
opportunities of business-society bonds
transformation in Ukraine

101094100 — EECORE — ERASMUS-JMO-2022-HEI-
TCH-RSCH-UA-IBA
<https://eecore.snau.edu.ua/>

СЕРТИФІКАТНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ/ ВІДПОВІДАЛЬНА ДІЛОВА ПОВЕДІНКА та СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО 2024

SNAU
University that
studies life

Тема. Механізм впливу соціальної
відповідальності університетів на
сталий розвиток

Інна ХОВРАК

<https://eecore.snau.edu.ua/komanda-proiektu/inna-hovrak/>

28.06.2024

16.30 EEST

УВАГА! ВЕДЕТЬСЯ ПРЯМА ТРАНСЛЯЦІЯ ТА ЗАПИС ЗАХОДУ НА **YOUTUBE**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Механізм впливу соціальної відповідальності університетів на сталий розвиток

- 1. Роль університетів в досягненні сталого розвитку**
- 2. Напрямки та інструменти впливу соціально
відповідального університету на розвиток**
- 3. Результатів опитування щодо впливу університетів
на сталий розвиток**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. Роль університетів в досягненні сталого розвитку

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Хронологія становлення концепції сталого розвитку

Рік	Подія / документ	Вплив на концепцію
1972	Конференція ООН з довкілля людини (Стокгольм, Швеція)	Визнання актуальності екологічних проблематики та необхідності створення дієвих міжнародних механізмів для їх розв'язання; а також впливу економічного розвитку на погіршення стану навколишнього середовища.
1980	Всесвітня стратегія охорони природи (Міжнародна спілка охорони природи)	Поява терміну «сталий розвиток» та висунуто принципово нове положення: збереження природи нерозривно пов'язане з питаннями сталого розвитку.
1982	Всесвітня хартія охорони природи (засідання Генеральної асамблеї ООН)	Проголошення ряду принципів збереження природи, відповідно до яких будь-яка діяльність людини, що впливає на природу, повинна оцінюватися.
1983	Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку	Створення Комісії, завдання якої полягали в розробці основних принципів, показників сталого розвитку, а також глобальної еколого-економічної програми дій.
1987	Наше спільне майбутнє (Всесвітня комісія з навколишнього середовища та розвитку)	Початок широкого застосовування терміну «сталий розвиток» як розвитку, що відповідає потребам сьогодення без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Хронологія становлення концепції сталого розвитку

Рік	Подія / документ	Вплив на концепцію
1992	Конференція ООН з довкілля та розвитку «Саміт Землі» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія)	Концепція сталого розвитку набула провідного статусу і була відображена в прийнятій на конференції програмі дій «Порядок денний на 21 століття». Прийняття Декларації про навколишнє середовище та розвиток, Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, Конвенції про біологічне різноманіття, Декларації про напрями розвитку, захисту та використання лісів. Визнана необхідність прийняття національних стратегій сталого розвитку.
1997	Саміт (спеціальна сесія Генеральної Асамблеї ООН, Нью-Йорк, США)	Перший всеохоплюючий огляд стану виконання програми дій «Порядок денний на 21 століття», прийняття Резолюції «Програми дій щодо подальшого здійснення Порядку денного на 21 століття». Пожвавлення реалізації концепції сталого розвитку, визначення невдач та причин у кожному випадку, визнання досягнень, встановлення пріоритетів.
1997	Амстердамський договір ЄС	Сталий розвиток було визначено як ключовий принцип усіх політик ЄС. У той же час досягнення цілей в одній із сфер (економічної, соціальної чи екологічної) не повинно стримувати прогрес в інших.
2000	Цілі розвитку тисячоліття (Саміт тисячоліття ООН)	Визначення восьми основних цілей розвитку до 2015 року: 1) викорінення крайньої бідності та голоду; 2) досягнення загальної початкової освіти; 3) сприяти гендерній рівності та розширювати можливості жінок; 4) зменшення дитячої смертності; 5) покращити здоров'я матерів; 6) боротьба з ВІЛ / СНІДом, малярією та іншими захворюваннями; 7) забезпечення екологічної стійкості; 8) розвивати глобальне партнерство для розвитку.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Хронологія становлення концепції сталого розвитку

Рік	Подія / документ	Вплив на концепцію
2002	Світовий саміт зі збалансованого розвитку (Йоганнесбург, ПАР)	Прийнято політичну Декларацію зі сталого розвитку та План виконання рішень Порядку денного на 21 століття. Визнано, що освіта повинна стимулювати зміни у поведінці для сталого майбутнього. Увага була зосереджена на необхідності усунення бар'єрів на шляху до сталого розвитку в сучасному суспільстві, зниження рівня бідності та хвороб, раціональне управління природними ресурсами, сприяння відповідальному споживанню та виробництву, а також використання переваг глобалізації для досягнення балансу між розвитком та навколишнім середовищем.
2002	Енциклопедії систем життєзабезпечення (EOLSS)	Проголошено раціональне використання ресурсів шляхом критичної уваги до політики, соціального, економічного, технологічного та екологічного управління природним і людським капіталом з метою сприяння інноваціям, які забезпечують більш високий рівень задоволення потреб людей або життєзабезпечення у всіх регіонах в той же час забезпечуючи справедливість між поколіннями.
2005	Десятиліття освіти для сталого розвитку ООН (2005-2014)	Головною метою є мобілізація освітніх ресурсів світу для створення більш стійкого майбутнього. Цього можна досягти шляхом інтеграції принципів, цінностей та практики сталого розвитку до всіх аспектів освіти та навчання.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Хронологія становлення концепції сталого розвитку

Рік	Подія / документ	Вплив на концепцію
2012	Конференція ООН зі збалансованого розвитку «Ріо+20» (Ріо-де-Жанейро, Бразилія)	Встановлено, що інституційні рамки збалансованого розвитку охоплюють цілу низку формальних і менш формальних органів, організацій, мереж і механізмів, які залучені до процесу прийняття рішень та їх виконання. При цьому інституційні рамки слід розглядати на місцевому, національному, регіональному та міжнародному рівнях. Видано документ «Майбутнє, якого ми прагнемо».
2015	17 цілей сталого розвитку (Саміт ООН, Нью-Йорк, США)	25 вересня 2015 року в Нью-Йорку відбувся історичний саміт ООН. Країни прийняли Порядок денний сталого розвитку до 2030 року та 17 цілей сталого розвитку, які офіційно вступили в силу 01 січня 2016 року. Протягом наступних років країни будуть спрямовувати свої зусилля на подолання всіх форм бідності, на боротьбу з нерівністю та на усунення негативних проявів кліматичних змін. Хоча 17 цілей не є юридично обов'язковими, очікується, що уряди візьмуть на себе відповідальність і створять національні умови для їх досягнення. Країни несуть основну відповідальність за подальшу діяльність та аналіз досягнутого в реалізації цих цілей, що потребує якісного, доступного та своєчасного збору даних.

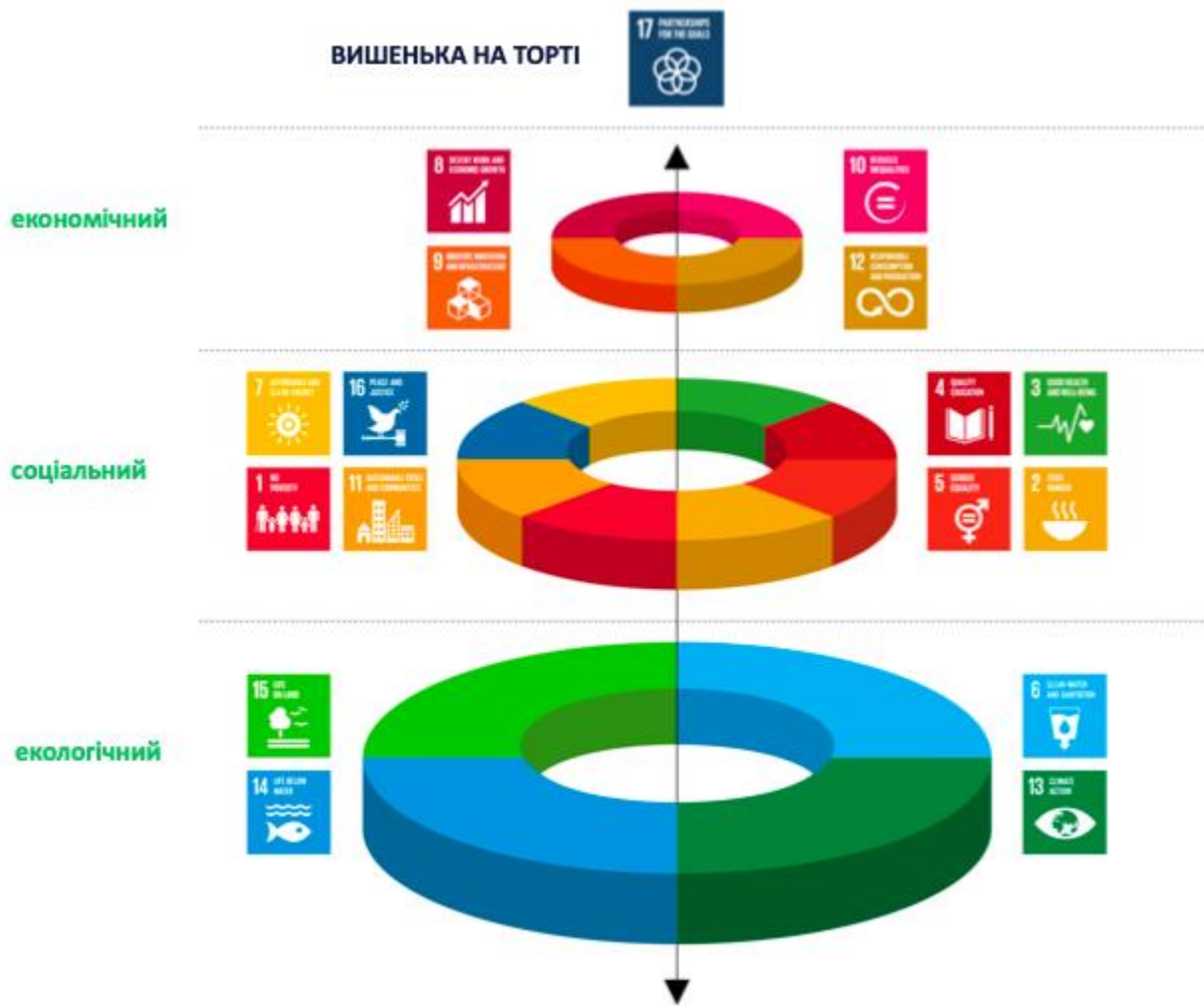

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Концепція сталого розвитку:

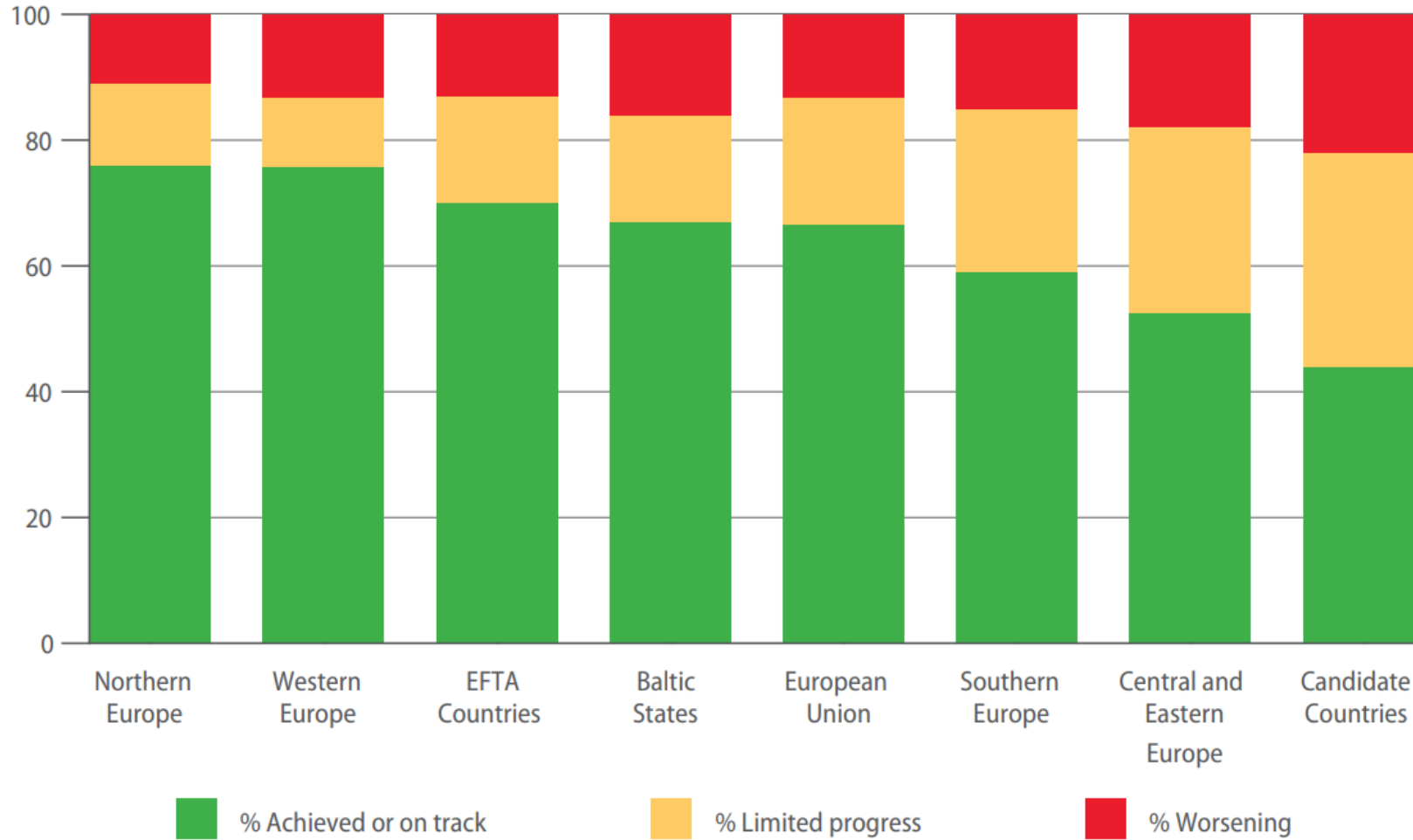

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Прогрес у досягненні Цілей сталого розвитку

Source: <https://sdgs.un.org/goals>

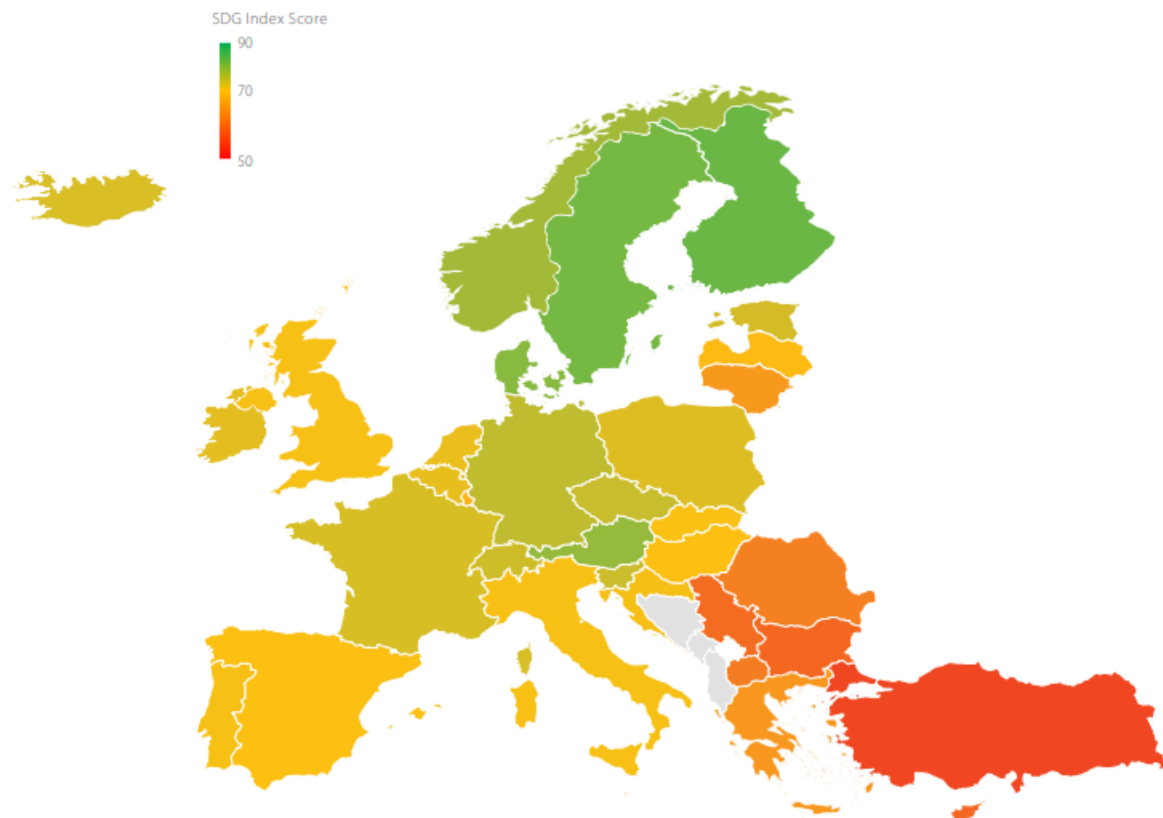

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Figure 1 | The 2022 SDG Index Scores and Rankings by country and subregions

SDG Index Rank	Country	SDG Index Score	SDG Index Rank	Country	SDG Index Score	Subregion	SDG Index Score
1	Finland	81.7	18	Portugal	70.6	European Union	72.0
2	Sweden	80.6	19	Italy	70.6	Baltic States	69.1
3	Denmark	79.2	20	United Kingdom	70.5	Candidate Countries	57.8
4	Austria	78.2	21	Slovak Republic	70.2	Central and Eastern Europe	69.6
5	Norway	77.2	22	Spain	70.1	EFTA Countries	75.1
6	Germany	74.8	23	Hungary	69.9	Northern Europe	80.8
7	Czechia	74.2	24	Latvia	69.5	Southern Europe	70.0
8	Slovenia	74.0	25	Luxembourg	68.7	Western Europe	73.7
9	Switzerland	73.7	26	Lithuania	66.1	Albania	NA
10	Estonia	73.2	27	Greece	65.7	Bosnia and Herzegovina	NA
11	France	73.1	28	Malta	64.9	Liechtenstein	NA
12	Iceland	72.8	29	Romania	63.4	Montenegro	NA
13	Poland	72.4	30	North Macedonia	62.9		
14	Ireland	72.2	31	Serbia	61.1		
15	Belgium	71.7	32	Cyprus	60.7		
16	Netherlands	71.6	33	Bulgaria	60.7		
17	Croatia	70.7	34	Türkiye	56.7		

Source: <https://sdgs.un.org/goals>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

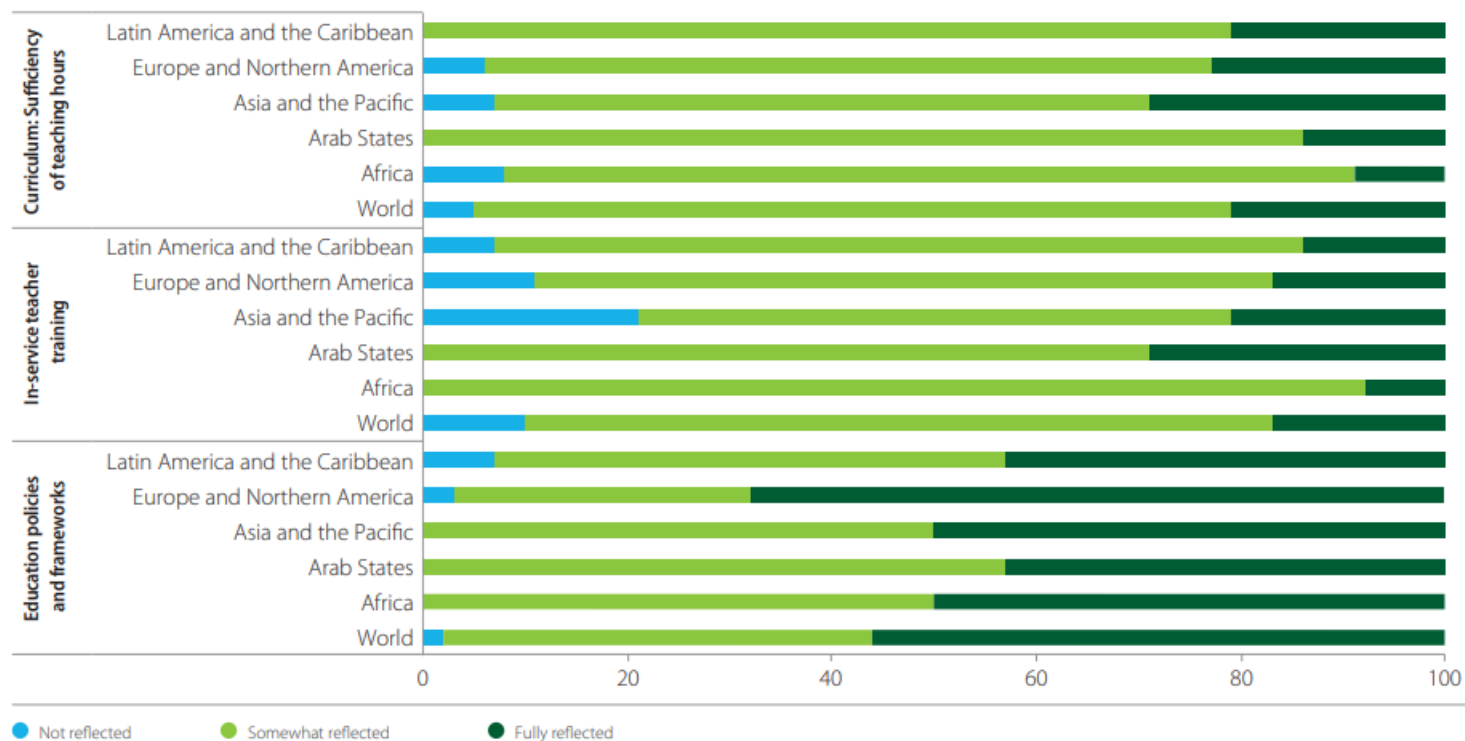
Education for

Sustainable Development Goals

Learning Objectives

Figure 2. Percentage of countries reflecting principles of the 1974 UNESCO Recommendation in their education policy, teacher education and curricula, 2012–2016

Source: 2019 Global Education Monitoring Report (UNESCO, 2018), p. 205

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Education for Sustainable Development aims to raise knowledge, awareness and action in order to:

- ✓ *когнітивна сфера:* містить знання та навички мислення, необхідні для кращого розуміння конкретної цілі сталого розвитку та труднощів у її досягненні;
- ✓ *соціально-емоційна сфера:* включає соціальні навички, які дозволяють учням співпрацювати, вести переговори та спілкуватися для просування цілей сталого розвитку, а також навички саморефлексії, цінності, ставлення та мотивації, які дозволяють учням розвиватись;
- ✓ *поведінкова сфера:* описує компетенції дій.

Саме тому важливим є створення та наповнення освітніх програм тематикою соціальної відповідальності та сталого розвитку.

Co-funded by the European Union

Sumy National Agrarian University

TOOL BOX on.unesco.org/esdtoolbox

ACTIVITIES BY MEMBER STATES: COUNTRY LEVEL MULTI-STAKEHOLDER INITIATIVE

Advancing policy Integrating ESD in global, regional & national policies of education & sustainable development

Learning Environment Promoting whole-institution approach

Educators Providing capacity development opportunities

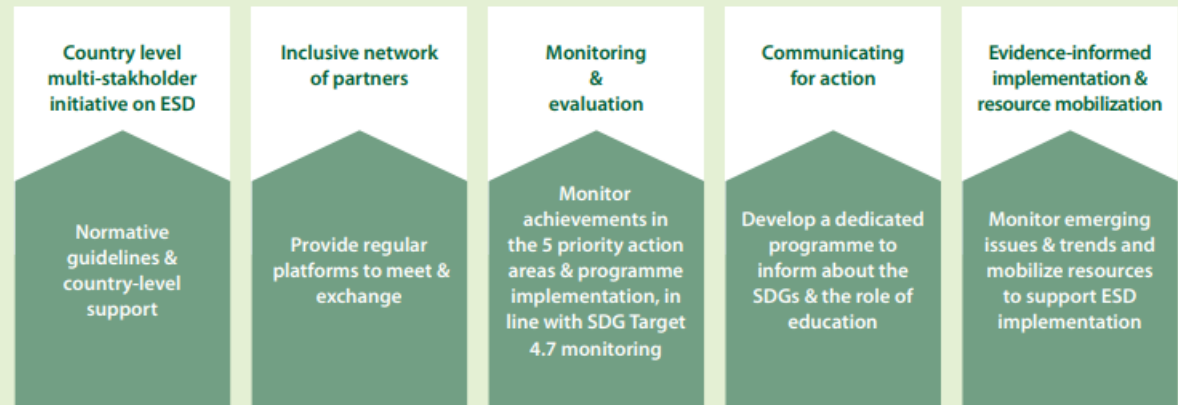

Youth Providing opportunities for youth engagement

Community Empowering local communities as "nodal" platforms for all priority action areas

EDUCATION FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT Towards achieving the SDGs: ESD for 2030

UNESCO SUPPORT TO MEMBER STATES

Vision

ESD for 2030 aims to build a more just and sustainable world through strengthening ESD and contributing to the achievement of all 17 Sustainable Development Goals

Strategic objective

Promote ESD as a key element of quality education and a key enabler of all 17 Sustainable Development Goals with special attention to a) individual transformation, b) societal transformation & c) technological advances

Priority action areas

- 2) Transforming learning environments
3) Building capacities of educators
4) Empowering and mobilizing youth
5) Accelerating local level actions

Target groups

Policy-makers, institutional leaders, learners, parents, educators, youth & communities

Education for Sustainable Development A roadmap https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Освіта допомагає сформувати основні компетентності, необхідні для сталого розвитку:

- ✓ *Системне мислення* (здатність розпізнавати і розуміти відносини; аналізувати складні системи).
- ✓ *Уміння передбачати* (здатність розуміти та оцінити альтернативи; створити власне бачення майбутнього; оцінки наслідки дій; а також для боротьби з ризиками та опором змінам).
- ✓ *Критичне мислення* (здатність ставити під сумнів норми, практики та думки; розмірковувати про власні цінності, сприйняття та дії).
- ✓ *Уміння співпрацювати* (вміння вчитися; розуміти та поважати потреби, перспективи та дії інших; сприяти співпраці).
- ✓ *Нормативна компетенція* (вміння розуміти і розмірковувати над нормами та цінностями, які лежать в основі наших дій; обговорювати цінності, принципи, цілі сталого розвитку в контексті конфлікту інтересів та компромісів).
- ✓ *Стратегічна компетенція* (здатність впроваджувати інноваційні дії, що сприяють сталості на місцевому та глобальному рівні).
- ✓ *Самосвідомість* (здатність розмірковувати про власну роль у місцевій спільноті та (глобальному) суспільстві; постійно оцінювати та мотивувати свої дії).
- ✓ *Вирішення проблем* (вміння застосовувати різні рамки вирішення проблем вирішувати складні проблеми сталого розвитку та створювати життєздатні, інклюзивні та справедливі варіанти вирішення, які сприяють сталому розвитку).

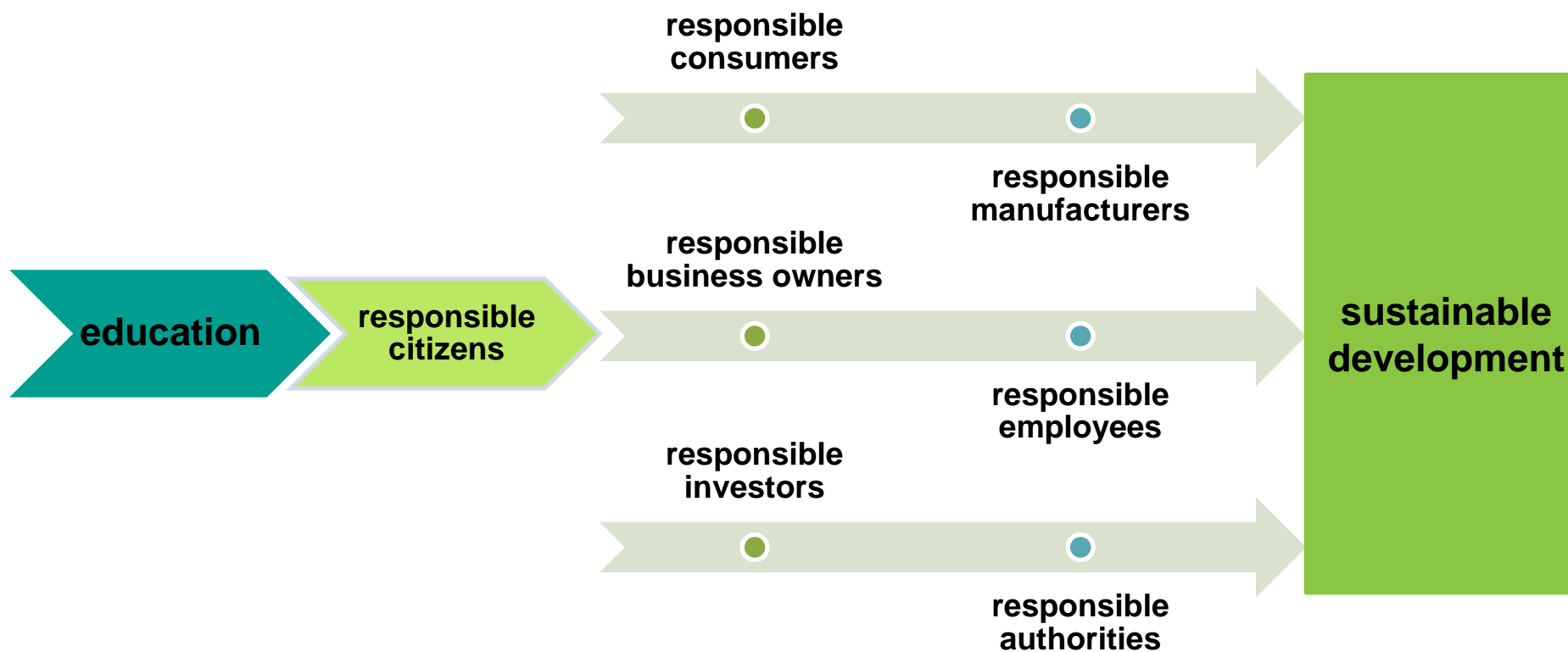

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

The Impact of Universities on Sustainable Development

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

2. Напрямки та інструменти впливу соціально відповідального університету на розвиток

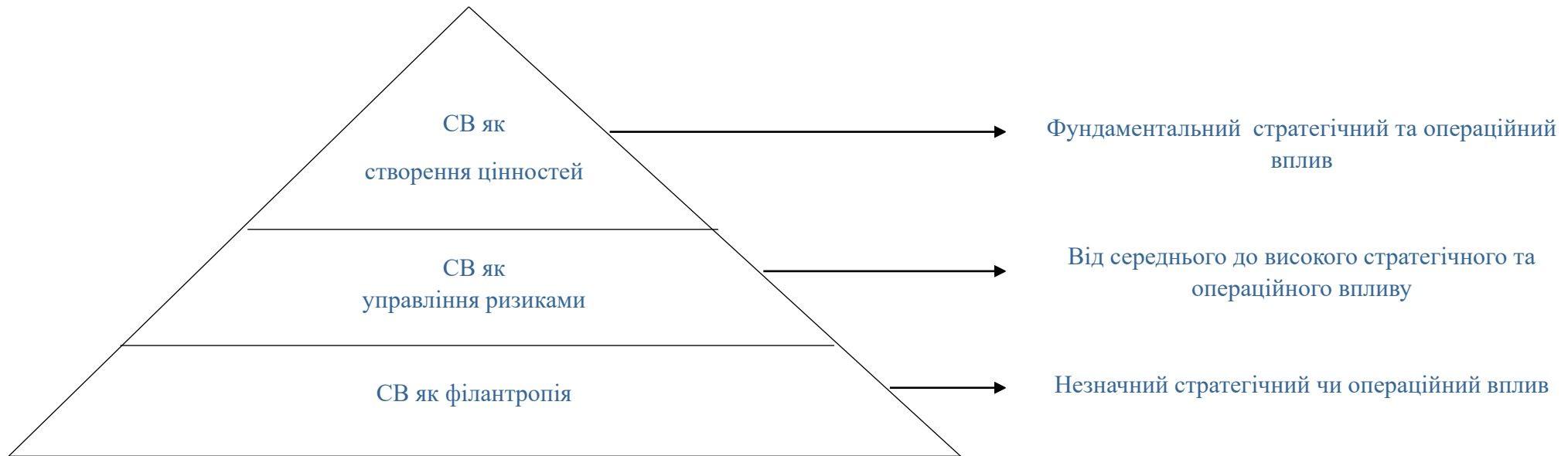

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Різне розуміння соціальної відповідальності ЗВО

Source: Ховрак І. В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку: монографія. Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 392 с.

<http://surl.li/hhytm>

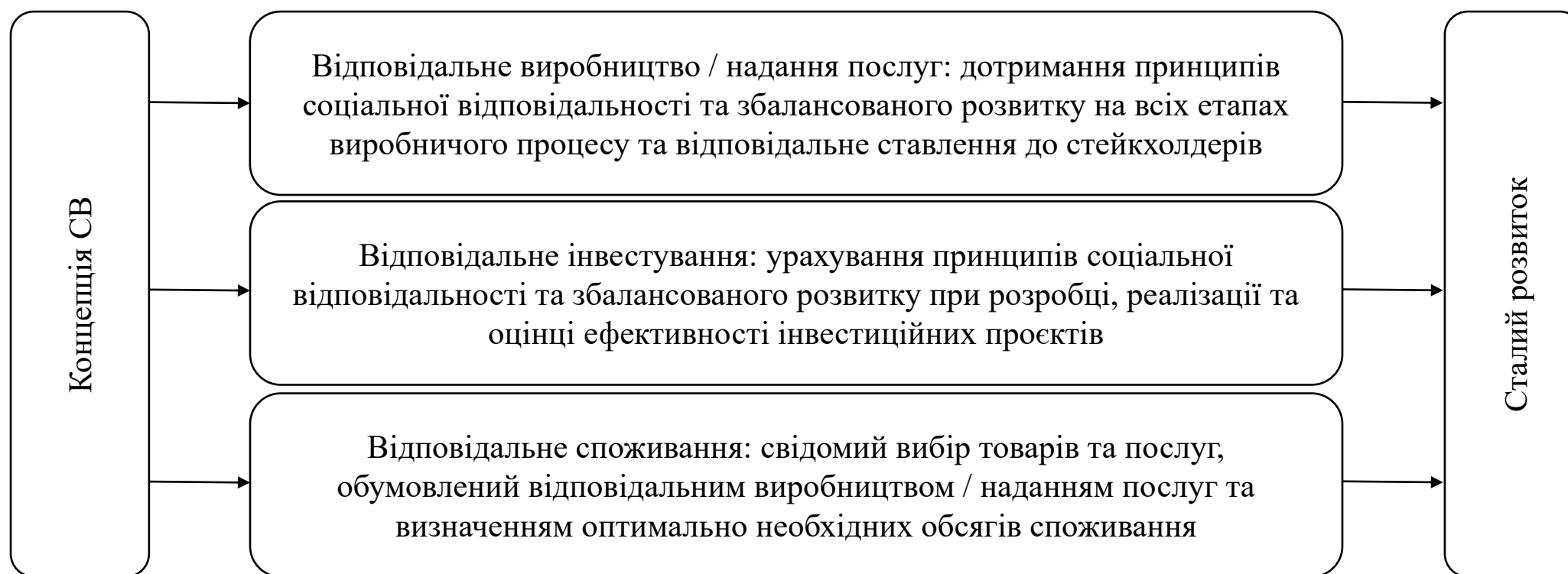

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Вектори забезпечення сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності

Source: Ховрак І. В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку: монографія. Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 392 с.

<http://surl.li/hhytm>

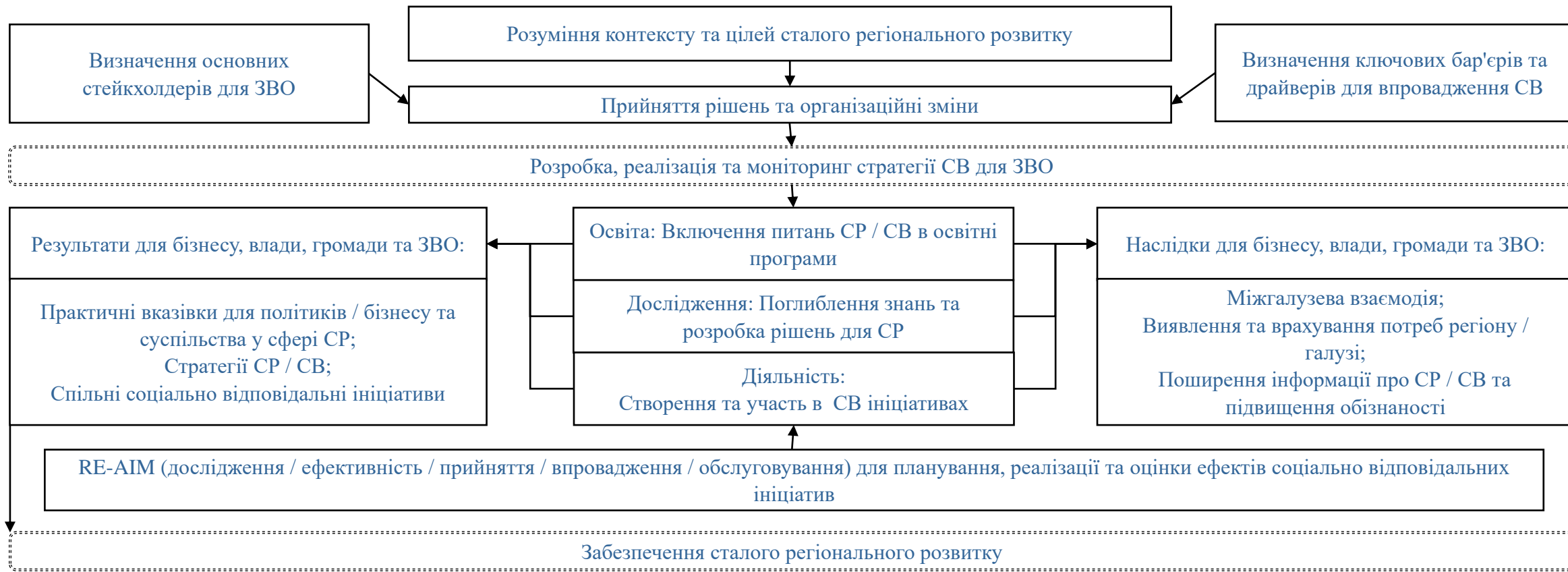

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

■ **Механізм впливу ЗВО на сталий регіональний розвиток завдяки впровадженню концепції соціальної відповідальності**

Source: Ховрак І. В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку: монографія. Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 392 с.

<http://surl.li/hhytm>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Рис. 1. Концептуальна схема впливу соціально відповідального ЗВО на розвиток регіону присутності

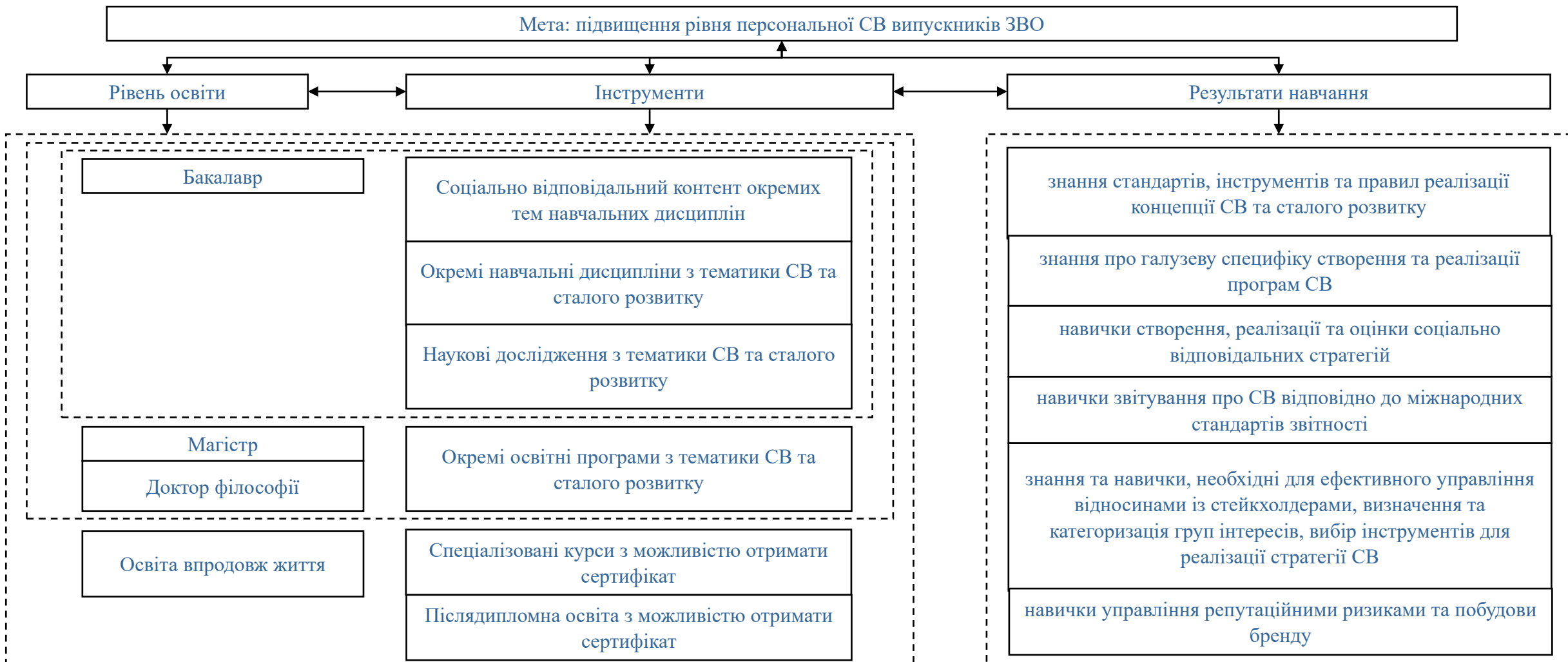

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

■ **Схема забезпечення соціально відповідального контенту освітніх програм ЗВО**

Source: Ховрак І. В. Соціальна відповідальність закладів вищої освіти як каталізатор збалансованого регіонального розвитку: монографія. Кременчук: ПП «Бітарт», 2020. 392 с. <http://surl.li/hhytm>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Positive impact of Universities

politics

- democratic advancement / conflict resolution / critical public / civic leadership;

economics

- economic development / fair sharing of wealth and income;

technology

- technological progress / manageable and sustainable development;

society

- progressive community of values and civilization / cultural progress/ caretaking of the commons;

human well-being &
development

- human existence in health and dignity / social responsibility;

social dimensions

- eradication of poverty and starvation / closing of wealth gap;

education &
research

- curricula reform / internationalization of research and teaching and learning / networking;

ecology

- prevention and diminution of global warming, etc. / mitigation of risks, etc. / environmental sustainability.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

3. Результатів опитування щодо впливу університетів на сталий розвиток

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

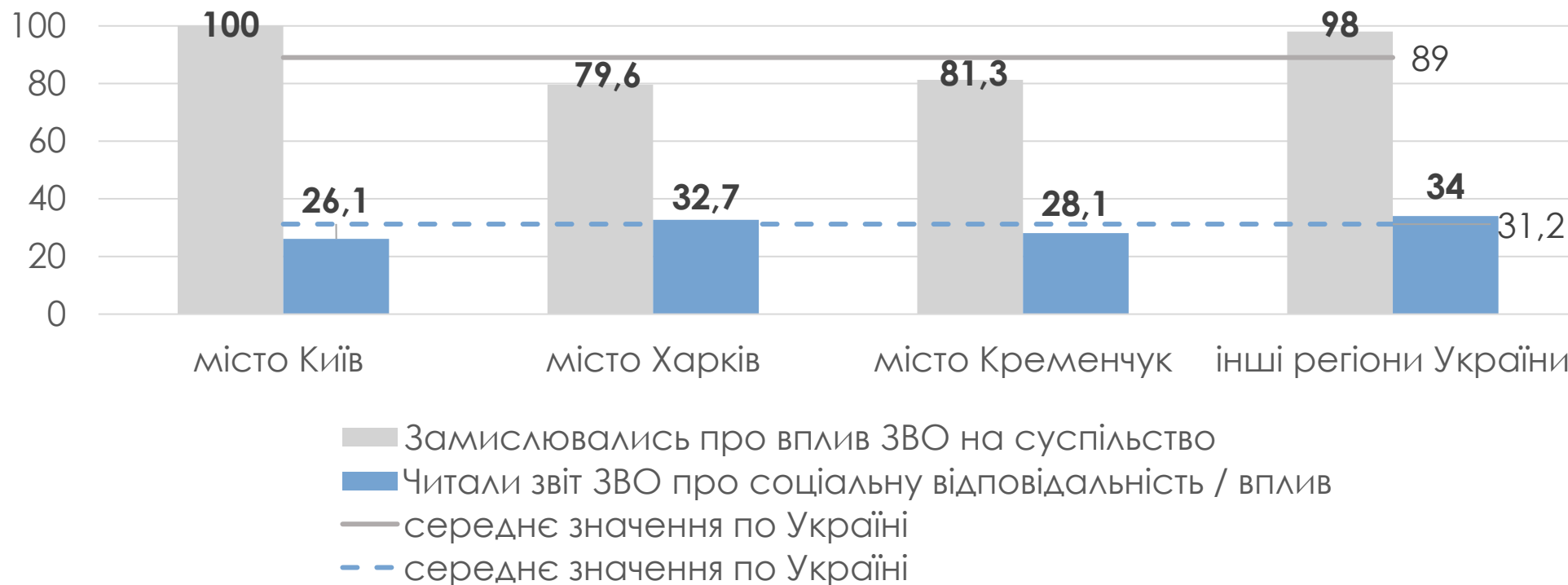
- Ви коли-небудь думали про вплив ЗВО на суспільство?

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

- **Регіональні відмінності позитивних відповідей на питання «Ви коли-небудь думали про вплив ЗВО на суспільство?» та «Чи читали Ви коли-небудь звіт ЗВО про соціальну відповідальність або про вплив?», %**
- **Джерело: власне опитування**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

- Чи впливає ЗВО на побудову громадянського суспільства?

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Відповіді	Питома вага респондентів, %				
	місто Київ	місто Харків	місто Кременчук	інші регіони України	Україна
На економічний розвиток					
Прямий	56,5	46,9	34,4	40	43,5
Опосередкований	43,5	53,1	62,5	54	53,9
Вплив відсутній	0	0	3,13	6	2,6
На розвиток технологій					
Прямий	78,3	77,5	65,6	72	73,4
Опосередкований	21,7	18,4	31,3	22	22,7
Вплив відсутній	0	4,1	3,1	6	3,9
На формування людського капіталу					
Прямий	100	59,2	65,6	86	75,3
Опосередкований	0	36,7	34,4	14	23,4
Вплив відсутній	0	4,1	0	0	1,3
На вирішення соціальних проблем					
Прямий	30,4	28,6	28,1	32	29,9
Опосередкований	65,2	69,4	62,5	66	66,2
Вплив відсутній	4,4	2,0	9,4	2	3,9
На побудову громадянського суспільства					
Прямий	56,5	46,9	50	68	55,8
Опосередкований	43,5	46,9	43,8	32	40,9
Вплив відсутній	0	6,2	6,2	0	3,3
На культурний розвиток					
Прямий	60,9	71,4	62,5	74	68,8
Опосередкований	34,8	26,5	31,3	24	27,9
Вплив відсутній	4,3	2,1	6,2	2	3,3
На покращення екологічного стану					
Прямий	17,4	18,4	6,2	22	16,9
Опосередкований	73,9	63,2	68,8	72	68,8
Вплив відсутній	8,7	18,4	25	6	14,3

■ Розподіл відповідей респондентів на питання щодо впливу ЗВО. Джерело: власне опитування

© Inna Khovrak, 2024

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

- Будь ласка, укажіть можливість досягнення Цілей сталого розвитку ООН завдяки впливу ЗВО:

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Цілі	Питома вага респондентів, %											
	місто Київ			місто Харків			місто Кременчук			інші регіони України		
	-	+/-	+	-	+/-	+	-	+/-	+	-	+/-	+
	1	8,7	73,9	17,4	22,4	67,4	10,2	34,4	62,5	3,1	18,0	80,0
2	47,8	43,5	8,7	32,7	57,1	10,2	43,8	40,6	15,6	26,0	68,0	6,0
3	21,7	60,9	17,4	6,1	73,5	20,4	25,0	56,2	18,8	8,0	78,0	14,0
4	0,0	13,0	87,0	2,0	24,5	73,5	0,0	31,2	68,8	2,0	16,0	82,0
5	0,0	65,2	34,8	8,2	53,0	38,8	15,6	53,1	31,3	8,0	48,0	44,0
6	26,1	56,5	17,4	20,4	59,2	20,4	25,0	68,7	6,3	20,0	70,0	10,0
7	17,4	60,9	21,7	18,4	51,0	30,6	15,6	65,6	18,8	16,0	74,0	10,0
8	4,4	47,8	47,8	8,2	51,0	40,8	3,1	68,8	28,1	4,0	58,0	38,0
9	0,0	47,8	52,2	4,1	42,8	53,1	6,3	65,6	28,1	0,0	66,0	34,0
10	8,7	78,3	13,0	20,4	63,3	16,3	25,0	59,4	15,6	18,0	60,0	22,0
11	8,7	56,5	34,8	2,0	53,1	44,9	12,5	59,4	28,1	2,0	58,0	40,0
12	8,7	60,9	30,4	4,1	63,3	32,7	15,6	68,8	15,6	6,0	68,0	26,0
13	34,8	52,2	13,0	22,4	61,3	16,3	46,9	53,1	0,0	22,0	70,0	8,0
14	43,5	52,2	4,3	30,6	53,1	16,3	34,4	59,3	6,3	30,0	70,0	0,0
15	34,8	56,5	8,7	22,4	61,3	16,3	28,1	68,8	3,1	22,0	76,0	2,0
16	8,7	65,2	26,1	22,4	53,1	24,5	18,7	68,8	12,5	8,0	54,0	38,0
17	0,0	43,5	56,5	2,0	59,2	38,8	3,1	59,4	37,5	4,0	34,0	62,0

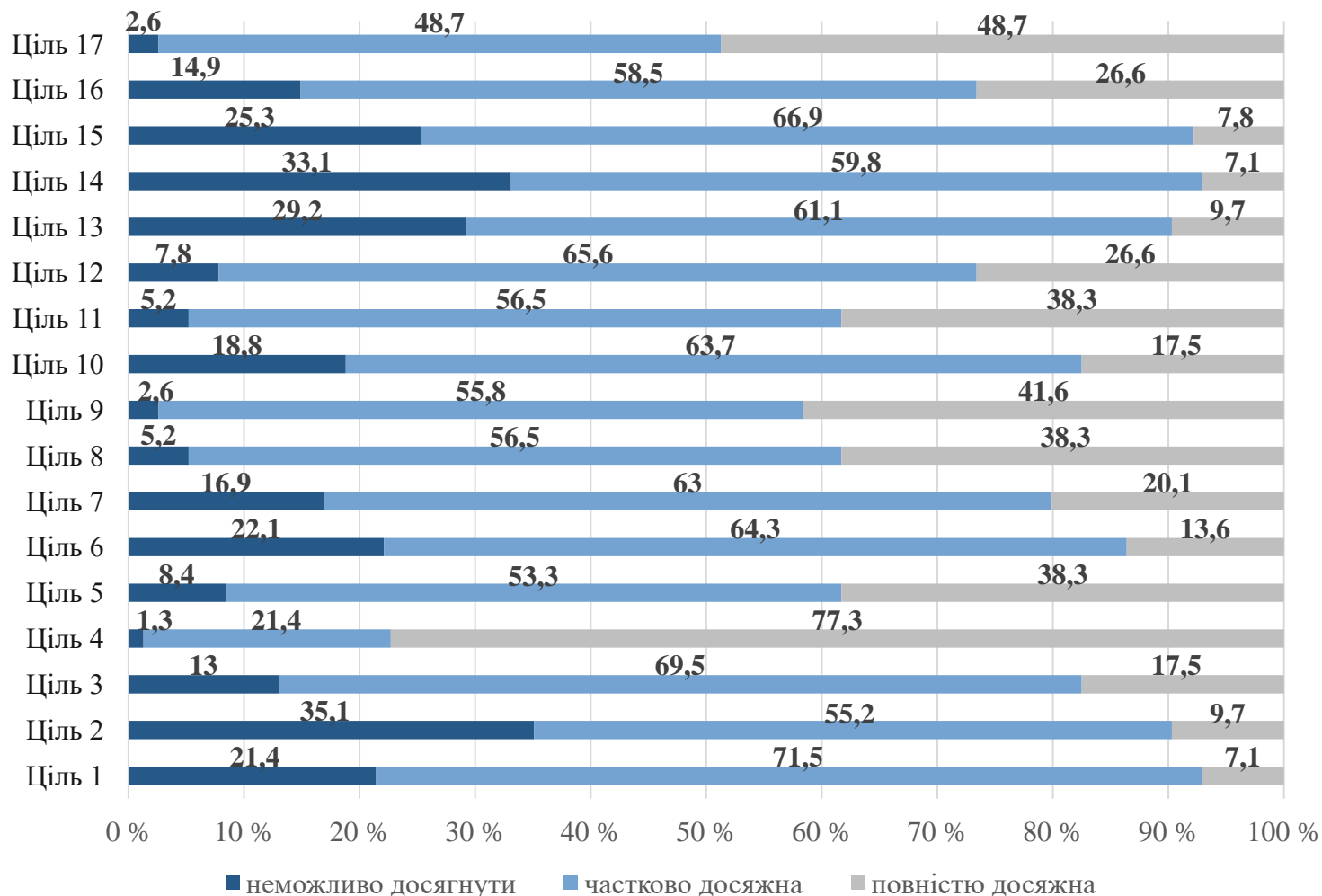
- Розподіл відповідей респондентів на питання «Будь ласка, укажіть можливість досягнення Цілей сталого розвитку ООН завдяки впливу ЗВО»
- Джерело: власне опитування

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

- Рівень досяжності Цілей сталого розвитку ООН завдяки ЗВО, %
- Джерело: власного опитування

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Механізм впливу соціальної відповідальності університетів на сталий розвиток

- 1. Роль університетів в досягненні сталого розвитку**
- 2. Напрямки та інструменти впливу соціально
відповідального університету на розвиток**
- 3. Результатів опитування щодо впливу університетів
на сталий розвиток**